

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egyes évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben hához hordva.
Egyes évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Videéke postán szállítva.
Egyes évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 84. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 április 14.

Népfelkelő munkások és személyes szolgálatra kötelezettek összeírása.

17—50 évesek jelentkezése.

A magyar kir. honvédelmi miniszter ur 57039—1915. számú körrendelete értelmében összeírandók az acél (vas) hengerlő, kalapács kezelő, furós és kupolkemence kezelő B) alosztályú népfelkelésre kötelezett munkások.

Ugyancsak a honvédelmi miniszter ur 72186—1915. számú körrendelete folytán összeírandók a hadiszolgálati törvény alapján kötelezhető 17—50 év közötti munkás célokra alkalmas egyének.

Ezenek folytán ezennel felhívom a 19—42 éves korban levő acél (vas) hengerlő, kalapács kezelő, furós és kupolkemence kezelő B) alosztályú népfelkelésre kötelezett munkásokat, továbbá a hadiszolgálati törvény (1912. évi LXVIII. t. c.) alapján hadicélokra szükséges, személyes szolgálatok teljesítésére kötelezhető 1865. évi január 1-től 1898. évi december 31-ig terjedő időben született (17—50 év közötti) ez időszert Nagyvárad város területén tartózkodó katonai szolgálatot nem teljesítő minden munkaképes férfit, akik az 1912. évi LXVIII. t. c. 5 §-ában meghatározott mentességgel nem bírnak, hogy összeírás végett 1915. évi április hó 14. étől április hó 20-ig terjedő időben a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. emelet 32. számú szoba) a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek.

Azon népfelkelő bemutató szemlére kerülő 37—42. éves B) alosztályú népfelkelésre kötelezettek, továbbá azon szakmunkások, a kik összeírás végett a katonai ügyosztályánál már jelentkeztek, újból nem tartoznak jelentkezni.

Az 1912. évi LXVIII. t. c. 5 § a értelmében a személyes szolgálatások alól felmentül mentesek:

a) a szellemileg és testileg ezekre alkalmatlanok;
b) az állami és egyéb köztisztviselők, a községi előljárók, továbbá a védtörvény 57. szakaszában fölemlített egyének (azok, a kik a fegyveres erő, vagy a közszolgálat fontos érdekeire való tekintettel hivatalaikban) alkalmaztatásukban illetőleg polgári hivatásukban nélkülözhetetlenek, valamint azok kik oly állásokat töltenek be, melyek a népfelkelési szolgálat alól felmentést az 1886. évi XX. t. c. 2. szakasza értelmében indokolják;

c) a lelkészi szolgálatot teljesítők;

d) azok, kik nemzetközi szerződéssel kifejezetten vagy nemzetközi szokással mentesítve vannak.

A tartózkodási községen kívül hosszabban tartó munkák és szolgálatok teljesítése alól mentesek:

1. Önálló mezői gazdák, gyár és iparte-
lepek birtokosai;

2. azok, kik különös tekintetbe vételt érdemlő családi viszonyaiknál fogva családtagjaik életfentartásának veszélyeztetése nélkül nem maradhatnak távol.

Nagyvárad, 1915 április 12.

Eleméry Ferenc,
katonaiügyi tanácsnok.

A női háztartásról.

Idestova öt éve már, hogy ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozom; de annyira komolyan, hogy Nagyvárad város közönsége, a zöld asztal mellett is kénytelen volt velem foglalkozni.

Eredménye — semmi!

Nem csak ott nem érhettem el sikert, hanem a hirlapirodalomban sem, mivel nem akadt Nagyváradon hirlap, mely ezzel komolyan foglalkozott volna; tért nem nyerhettem, mert ezzel a kérdéssel komolyan foglalkozni nem tartották érdemesnek.

No hát ez a rettenetes háboru előtérbe tolta azt, hogy mivel a férfiak, fiatalok, középkorúak és öregek bevonultak a véres küzdelembe, a haza védelmére, az itthon maradt nőknek, asszonyoknak és leányoknak kell pótolniok azok helyét a munkában.

Ez azután ismét előretolja a női háztartás kérdését.

Még a mult század vége felé történt, hogy Kassán, a kassai püspök, dr Fischer Colbrie Agoston által alapított és fentartott női gazdasági iskolát meglátogattam, ezt a hatalmas, gyönyörű épületet, ahol a leányok a háztartási iskolában készülnek a jövő családi életre.

Az a gondolat ötlött agyamba, hogy egy ilyen iskola Nagyváradon is elkelne, itt, a románságlakta hegyvidéken épen felette szükséges is volna.

Mikor erről cikkezni akartam, azt kaptam válaszul, hogy a hirlapok mással vannak elfoglalva; természetesen is tartottam, mert a farsang idejében a báli tudósítások,

tavaszkor, nyáron, őszkor más effajta dolgokkal kellett megtönni a hirlapok hasábjait.

Igy történt, hogy ezzel a kérdéssel hallgatni voltam kénytelen. Hanem nem szüntem meg dolgozni!

Megkerestem a kassai püspök ökegyelmességét — egyenesen és felkértem, hogy kiadott „Gazdasági Nőnevelés és Megélhetés” című kiadmányából juttasson valamit nekem.

Kaptam tíz példányt és egy fényképet, melyen a kegyelmes ur a női gazdasági iskola növendékeivel van csoportképben levéve.

A tíz példány kiadmányból egyet sem tudtam mások kezeibe juttatni Nagyváradon, mivel mással volt elfoglalva a mi nagyközönségünk.

Itt vannak a példányok asztalomon.

Vajjon meghallgatásra fogok-e találni most, mikor annyira szükség van a biztató, bátorító, tanító szavakra?

Álljon itt a füzetke 2-ik cikke:

— 2. Hajdan: a család munkája.

— A mai értelemben vett női kérdés félszázad előtt még alig volt! — (írja ez előtt öt évvel a nagy egyházfő.) Szórványosan akkor is lehettek munkanélkül szűkölködő és unatkozó urileányok; de sok ezer intelligens nőnek kenyeré és élete nem forogott kockán.

— A régi családban sokkal több gazdasági munkát végeztek mint a maiban.

— Régente — főleg falun — a táplálkozás és ruházkodás szükségleteit majdnem mind otthon állították elő. Más gyümölcs mint ami otthon termelt, alig volt. Ennek elraktározása esetleg aszalása, befőzése sok munkát okozott. Hentesárut alig ettek egyebet, mint amit sertésöléskor ott-hon készítettek. Ma évenként az ilyen kiadás nagyobb családoknál 3—400 koronát, sőt sokkal többet is kitesz.

— Tojásért, baromfiért nem kellett minden alkalommal a piacra sietni. Az étkezéshez szükséges zöldséget bőven megtermette a konyhakert, amelyre nemes örömmel tekintettek a ház asszonya és leányai mint saját munkájuk eredményére.

— Maga a család termelte a párnához szükséges tollat, amivel nemesak nagy, egyes háztartásokban több száz koronára rugó kiadást takarított meg, hanem egészséges, tiszta fekhelyet biztosított magának. Fáradsággal pedig e munka nem járt, a hosszú téli esték könnyű játéka volt.

— Ami a ruhát, főleg fehérneműt illeti len és kender-termelésről kezdve, az áztatáson, tilóláson, fonáson, szövésen végig egészen a szabásig és varrásig mindent otthon készítettek. Otthon főzték a szappant, otthon öntötték sok helyen a gyertyát.

— A háztartás rengeteg munkát végzett és ez a munka mind hasznos és produktív munka volt, mert csupa oly cikket termelt, melyért most pénzt kiadunk. Akkor ez a pénz mind otthon maradt.

„És így a régi családban sokkal több munkakészre volt szükség s a felnőtt leányok vagy a családfők nőtestvérei, a sógornók, nagynénik, vagy bármi néven nevezendő nőrokonok megtalálták a maguk munkakörét, melyet mindenki megbecsült. Sem ők maguk nem érezték magukat fölöslegeseknek, sem senki nem irigyelte tőlük a megérdemelt falat kenyert.”

Ezelőtt öt évvel így irták meg ezeket.

Mit látunk ma — öt év után!

Azt, hogyha megélhetésünket biztosítani akarjuk, vissza kell térnünk a régi idők jó és alapos munkáihoz, vissza a régi családi élethez, a meleg tűzhelyhez, melyet egyes vakosztónősök kedvéért elhagytak gyermekeink, leányaink, nőrokonaink stb., stb.

Ha magunktól nem térünk vissza, jobb belátásainkat követve, visszatérít bennünket az idők rettenetes kényszere.

Munka! munka! munka!

Ez a három szó a jelszó akkor, mikor még az erősebb férfimunkát is a nőknek kell elvégezni addig, míg a férfiak védik őket a csatatéren.

Öt éve már annak, hogy Nagyvárad város zöld asztalánál megjelent a gazdasági iskola felállításának követelése.

Ennek a gazdasági iskolának hivatása lett volna a kerti gazdaság berendezése által a mérheterlen drágaságot ellensúlyozni azzal, hogy a jótékony célu intézmények, napi szükségleteit ellása termelési áron, hogy a város határában és környékén levő termelőképes földek az egyes családok által kerti-gazdaságra rendeztessenek be.

És mi kellett volna ehhez?

Föld! — egyszerűen föld! — mert az

iskola felállítását és berendezését a kormányhatóság vállalta el.

És öt év alatt nem történt semmi.

Meglepetni hagytuk magunkat a háború által.

Németország ezt egyszerűen védte ki épen a gazdasági iskolák felállításával.

Most, amikor a rettenetes válság ajtónyitása előtt állunk, emberelje meg magát végre a városi tanács és amit öt éven át elmulasztott, törekedjék jóvá tenni, mert bizony hogyha az emberirtó háború el fog is mulni, arra a gazdasági iskolára felette nagy szükség lesz; tanulni és tanítani kell a fiukat és leányokat arra, hogy miképpen kell és lehet megélni a munkából.

Igaz, hogy ezt az iskolát nem lehet egyszerre és főleg most, mikor minden erőnket igénybe veszi a háború, felépíteni, berendezni és tanerőkkel ellátni, de tudni kell, hogy a háború megszűntével nem fog a drágaság egyszerre elmúlni, míg a kenyér és hus olcsóbbá lesz, a kerti gazdaság termékei fen fogják tartani az árakat meglehetősen magasságban továbbra is, mert Nagyvárad a beltermelésre ma még mindig képtelen csak azért, mert a földtulajdonosok nem értenek a kerti gazdaság termeléséhez.

Dús László.

Vaskereszt a Szultánnak.

Budapest, április 13. (Saját tud.) Konstantinápolyból jelentik, hogy Goltz pasa az audiencián átadta a szultánnak a Vilmos császár által adományozott elsőosztályu vaskezesztet.

Öfelsége szózata a gyermekekhez.

A Linzben megjelenő „Das kleine Ave Maria” gyermeklap nemrég közölte a király megható szózata a gyermekekhez, melyben imádságra hívja fel a gyermekeket a harcoló hazáért. Az agg uralkodó szózata Kladorfer Lambert fordításában itt közöljük:

Kedves gyermekek! Hogy én a sir szélén állva e komoly órában hozzátok fordulok, ennek több oka van.

Először, ti voltatok örömm és vigaszom hosszú életem nehéz napjaiban, a ti császártok és királytok egyetlen öröme és egyetlen vigasza. Ha titeket láttalak, napsugár ért engem életem sötétjében. Ti, kedves gyermekek, császártok és királytok szívéhez legközelebb álltok; ti vagytok országomnak virága, népeimnek disze, a jövőnek reménye. De nemcsak a ti császártok és királytokhoz álltok ti közel. Még máshoz is, aki előtt a földnek leghatalmasabbjai is csak tehetetlen teremtesek: Istenhez, a mi Urunkhoz! A ti szemeitekben a teremtés hajnalának fénye ragyog, körületek még minden paradicsom és menyország. Isten mindenható. Kezeiben tartja az összes népek sorsát. Akarata előtt meghajol minden. Ő utána igazodnak a csillagok és az emberek. — Hogy Isten mindenható keze Osztrák-Magyarországot óvja és megtartsa, számos ellenségein győzedelmeskedni engedje és győzelmében megerősítse az Ő tiszteletére és dicsőségére: ez egyedüli kívánságom viszontagságteles életemben. Ez volt a kívánságom, mikor oly ifjan és bizalomteljesen atyáim trónjára léptem. Ez utolsó kívánságom is, mely talán nem sokára, mint szeretetem és gondoskodásom utolsó szava országaim és népeimért, elhaló ajkaimról el fog szállni. Isten intéz mindent, még pedig úgy, ahogy Ő akarja. Kivüle és Nélküle mi emberek nem tehetünk semmit. Mivel ti kedves gyermekek legközelebb álltok Istenhez, én a ti császártok és királytok kérlek:

Imádkozzatok, hogy a jó Isten minket

A Vatikán előtt.

Levetem sarumát, Szent a hely hol állok,

Az Ur csipke-bokra immár előttem ég;

Az örömmnek árja, lelkemet átjárja

Hogy végre elértem mi szívem vágya rég.

Légy üdvöz Szent hitünk erős sziklavára,

Szívet, észet uraló esodás nagy hatalom!

Nemzetünk is védő szárnyad alatt indult.

— Vezérlő lángoszlop a nyiló hajnalon.

Ki betöltsz szíveket, éhszomjas lelkeket

Szíved békéjével, varázsos ihlettel:

Csábos utvesztők közt, viharon, vészen át

Írányt adsz, gyámolitsz gondos szeretettel.

Öntsöd fájó sebünkre, csüggedő keblekre

Az édes reménynek ítető vigaszt,

Hogy e bűnhődött nép, kit ismét balsors tép

A bu sötét éjét bátran virassza át.

Mint a multban sokszor, küzdő fiadnak

Nyujts segítő jobbod, ne hagyj őket árván;

Hogy bármerre járjunk, mindenütt ott lássuk

Éltünk borus egén biztató szívárvány.

Udvardy József.

MUCSAI BOROZÓ.

Németből szabadon: Bed.

Bolthajtásos borozó szobánknak

Füstös falán a régi óra üt,

Botorkál utána cammogó időnek

S arcomba most is a régi lámpa süt,

Borom is a régi tüzes fajta,

Rubintos tőle most is a pohár

S hallom amint dévaj hangon mondod,

«Hajtsad fel pajtás, nekünk ez dukál!»

Homályba künn a gidres gödrös utca,

Tornyunk, mint régen, veri a hetet,

Két szemem várva tapad az ajtóra:

Nem nyílik é még vajjon Neked?

És ime végre vidáman betoppansz,

Kalapod is már rajt' van a szegen:

«Adj Uram» — szóllasz, amikor koccintasz,

«Régi barátot, régi bort nekem!»

A csapláros hozta ma is az ujságot,

Mikorra kiürült az első pohár,

S leszóllt ismét ezt a csuf világot:

«Akárhogy kenjük, nyikorogva jár!» —

Azután morogva más dolgot keres

Ma is úgy, mint régen. De a széked? — Üres.

Megint elfeledtem! Álmodtam hát újra?

Nincs ki poharát enyémhez koccintsa!

Nem tanultam még meg annyi, annyi este:

Nincsen a kettesnek, nincsen már kettesse!

Hej pedig olvastam! Hogy volt csak? —

[Emlékszem:

Nem szólhattunk szóval, beszélünk levélben;

Naponta ment innét rézsaszin üzenet,

Visszajött aztán egy: «Sabácnál elesett!»

Ejnye! Könnyü! Könnyecsepp a pillámon!

Ne úgy szívem, ne úgy, verjél csak vidáman!

A hurnak nem szabad ernyedni unottan!

Nem tudni hány nóta kell még, amig pattan.

Nem tudni hány örvény leskelődik rája,

Hány szirt áll dacosan, mig uttan a gálya.

Dagadj hát vitorla viharon tul kisüt

A nap, ha mint régen: «Bus a kuruc, de üt!»

MEGNYILT a

GYERMEK-DIVAT SZALON

elegáns leányka és fiu-ruhák, felöltők raktára

Rimanóczy-utca 1. szám, Royal kávéház mellett.

áldjon meg és ügyünket kegyelmével támogassa. Isten meghallgatja az ártatlanság imáját mert szereti és mert benne felismeri képét. Azért ne szünjetez összetett kézzel könyörögni ti kicsinyek és ti legkisebbek. Ha az ország gyermekei hazájukért imádkoznak, akkor — tudom — jól áll csillagunk. Akkor ti is részt vesztek az ország győzelmében és dicsőségében. Ti esdekeltétek le az áldást zászlóinkra és hadseregünkre. Kedves gyermekek! Ne felejtkeztek meg az országról, amelyé itt a földön vagytok és annak agg királyáról!

Havazás a Kárpátokban.

Budapest, április 13. Az Est tudósítója jelenti, hogy az oroszok Észak-Bukovinában mindent elpusztítottak. A községeket feldúlták és felégették. Itt a helyzet változatlan.

Az északmagyarországi hadállásokból ismét havazást és fagyott jelentenek.

Frigyes főherceg tegnap reggel meglátogatta a bárifai frontot s onnan délután visszatért a főhadiszállásra. (Magyar Távirati Iroda.)

Meghiusult az oroszok támadása.

Budapest, április 13. (Saját tud.) Eperjesről jelentik: Az Ondava völgyében az oroszok támadásai meghiusultak; Radomnál támadásaik ágyutüzünkben összeomlottak. Veszteségük jelentékeny. Ettől nyugatra ágyuharcok voltak.

Háromszáznyolcvanezer az oroszok két heti vesztesége a Kárpátokban.

Budapest, április 13. (Saját tud.) Milanóból a Corriere dela Sera jelenti, hogy az oroszok vesztesége a Kárpátokban március második felében száznyolcvanezer halott és kétszázezer sebesült.

Szerbia orosz löszert kap.

Budapest, április 13. Oroszországból tizenhét uszályhajón és hét vontatógőzösön löszert visznek szerbiának. (Magyar Távirati Iroda.)

Romániában mellettünk agítálnak.

London, április 12. A Manchester Guardiannak jelentik Bukarestből: Egy új lapnak, a Moldovanak megjelenése, amely Carp volt miniszter újságja, Románia közvéleményében nagy változást idézett elő Ausztria Magyarország és Németország javára a melynek érdekében eddig csak két kis lap buzgólkodott. A Moldova nyíltan hangoztatja, hogy Romániának közbe kell lépni a közép-európai hatalmak érdekében.

Amerika teszi lehetővé a háborút.

Budapest, április 13. Tirpitz admirális Beveridge szenátornak kijelentette, hogy a háboru hosszú tartalmának az az oka, hogy Amerika lőport, ágyut és eleséget szállít a hadviselő államoknak. E nélkül a háboru hamarosan véget érne.

Elsülyesztett hajók.

Budapest, április 13. A szigetekenl megtorpedózták a norvég tulajdont képező Guernesey gőzöst, amely zátonyra került, hasonlóképpen megtorpedózták Bergentől tíz kilométernyire a The President nevű angol gőzöst. A két hajó sorsa ismeretlen. (Magyar Távirati Iroda.)

Anglia csapatokat szállít Indiába.

Krisztiania, április 13. A Verdensgangnak jelentik Rómából: Az Egyiptomban álmászó indiai csapatok egy részét visszashállították Indiába. A Lemnosból Egyiptomba szállított európai divíziót az eltávolított indiai csapatok pótlására a szuezi csatornához rendelték.

Angol ábrándok.

Budapest, április 13. (Saját tudósítónktól.) A National Tidende jelenti Londonból:

Kitchener hadügyminiszter francia főhadiszálláson időzésének nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Az angol Peupleban írja Cherfils tábornok: „A háborut a nyáron döntőütközet fogja befejezni a Maas és a Masel között, ahol a német vonalat harminc mértföldnyi hosszúságban, hatmértföldnyi szélességben áttörjük. A szövetségesek a Fajnaig szorítják vissza a németeket s a döntő csapást a Rajna jobb partján fogják mérni a németekre.”

A Dardanellák ostroma szünetel.

Budapest, április 13. Az ántánt hatalmaknak a Dardanellák ellen kezdett akciója tudvalevőleg eddig teljesen sikertelen volt. Mint most jelentik, a Dardanellák ellen való akciót júniusig elhalasztották.

A Dardanellák támadásának elhalasztása.

Budapest, április 13. (Saját tud.) Rómából jelentik, hogy a Messagero a következőket írja:

A Dardanellák elleni akciót több hónapra elhalasztották, mivel ehhez 300,000 főnyi szárazföldi csapatra volna szükség.

A „Kronprinz Wilhelm“ helyzete.

Budapest, ápr. 13. (Tud. cenz. táv.) A Reuter-ügynökségnek jelentik Newportnewsból, hogy a „Kronprinz Wilhelm“ német cirkálóval, amely az itteni kikötőbe befutott, éppen úgy fognak eljárni, mint az „Eitel Friedrich“-hel.

A piaci drágaság.

Hozzák már a zöld főzeléket.

Az élelmiszer drágaság valósággal kétségbeejti a jövedelemnélküli, vagy csekély jövedelmű családokat. Arra nem is gondolhatnak, hogy naponként kúst egyenek s jó ha vasárnapra kerül husnemű az asztalra s el lehet mondani, hogy a szegény ember örülne, ha naponta élvezhető kenyérral jólaknék.

A falusi árus és a helybeli kofák mindennek az árát felesigázzák s mivel a városi közönség rá van utalva a piacra s kénytelen bármi árat megadni, ez újabb és újabb áremelésre ösztönzi az élelmiszer uzsorásokat.

Szerencsére a tavasz már mindjobban meghozza a zöld főzelékek évadját, amitől némi javulást várhatunk.

Tegnap már nagymennyiségű zöld termény került a piacra s az árak alább szálltak, türethőbbek lettek.

A rendőrség a piaciárusokra nézve a következő tájékoztatást adta ki:

A közönség és az árusok részére az alábbi élelmicikkek piaci áraikat állapította meg a hatóság, amely árak ugy az eladó, mint a vevő közönség részéről a rendőrhatalóság elfogadhatónak tart.

Eme piaci árak hatálya április hó 14 től 23 ig terjed.

Tejnekűek: Tej literenkint 28—32 fillér. Tejfel 1 korona 20 fillér. Tehénturó 1 korona 40 fillér. Juhturó 200 fillér.

Főzelékek: Burgonya városi 1 kg. 12 fillér. Burgonya piaci 16 fillér. Fehérbab 1 liter 60 fillér. Tarkabab 1 liter 56 fillér.

Liszt április 18-ig. Nullásliszt kilogrammonként 72 fillér. Főzliszt 64 fillér. Kenyér liszt 50 fillér. Hadiliszt 48 fillér.

Liszt április 18 től. Nullásliszt 1 kg. 82 fillér. 1 kg. tengeriliszt 46 fillér. 1 liter tengeriliszt 32 fillér. 1 kg. főzliszt 58 fillér. 1 kg. kenyérliszt 48 fillér. Kenyér e hó 21-ig 1 kg. 52 fillér, 21-től kezdve 50 fillér. Tojás darabja 10 fillér.

Hal élő kilogramja 2 korona 40 fill., nem élő 2 korona, 1 korona 80 fillér.

Husneműeket a következő árakon árusítják. Marhahus 1 kg. 320 fillér. Sertéshus 320 fillér. Borjúhus eleje 260 fillér. Borjúhus hátulja 300 fillér. Szalonna 480 fillér. Háj 500 fillér. Zsír 600 fillér.

Nagyvárad, 1915. április hó 13.

Rendőrfőkapitányság.

A tojás árát tegnap már ismét emelték a piacon. A megállapított 10 fillérral szemben 11—12 fillért követeltek a kofák, akik könnyen beszélnek, mert ha a piacon nem veszik meg magasáron a behozott tojás készletüket, a tojáskereskedőkhöz viszik, akik hetenkint waggonszámra szállítják el Nagyváradról s ennek egy része ellenségeinkhez jut.

Ezzel kapcsolatban közöljük a következőket:

Az osztrák háziasszonyok birodalmi szervezetének stájerországi csoportja beadványt intézett az osztrák kereskedelmi miniszterhez, amelyben a tojás kivitelnek Ausztria területéről való megtiltását azzal az indoklással kéri, hogy Stájerországból nagyon sok tojást visznek ki Svájcba, ahonnan Franciaországba és Angliába szállítják. A dolog minket magyarokat is érdekel annyiban, hogy tőlünk viszont Ausztriába visznek ki igen sok tojást, amit eleget föl is panasztolt már a sajtó. Minden esetre érdekes dolog, hogy az osztrák gazdaasszonyoknak kell rájönni arra, amit a kormányzati bölcsesség

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

nem ért föl ésszel. Egy másik nagyon okos dolgot is jelentenek Grácból, amit szintén nem ártana nálunk is utánozni. A stájerországi helytartóság lakomák és nagy fogyasztással egybekötött egyéb ünnepek megtartását betiltotta az élelmiszerekkel való

takarékoskodás szempontjából. A rendelet főképpen azt akarja megakadályozni, hogy a parasztek eljegyzések, lakodalmak, keresztelők, halotti torok, dísznótorok és hasonló alkalmakkor ne pazarolják a szokott módon az élelmiszereket.

Mikor Károly Ferenc trónörökös halálveszedelemben forgott.

Interju a ziedatschofi zsidó főrabbiival.

— Saját tudósítónktól. —

A háboru nemcsak a harcateren szedi a maga kegyetlen adóját, mikor az emberek százazreit pusztítja el, hanem a háboru a maga borzasztó hatalmát érezteti azokkal a békés polgárokkal is, akik rettenetes viharai elől elmenekülnek a családi fészekből, ott hagyva minden vagyonukat, munkájuknak alkotásait.

Városunkat is ellepte már régóta a galiciai és bukovinai menekültek csoportja.

Ezen menekültek között van *Eichenstein* Mózes a ziedatschofi főrabbi, aki egész családjával menekült el az oroszok elől. Alkalma volt tudósítónknak, a főrabbiival beszélgetést folytatni, aki igen érdekes részleteket beszélt el háborus élményeiből, amelyekből különösen egy megrázóan érdekes epizód válik ki a maga eposzokba illő csodaszépségével és komoly fenségével.

Mikor a trónörökös halálveszedelemben forgott.

Vissza kell mennünk a szépségeiben és nyomorúságaiban oly annyira változatos háboru azon idejére, mikor trónörökösünk Károly Ferenc József először az északi harcateren járt. Ő, aki általában kiváló bátorságával és jellemtulajdonságaival oly magas és gyönyörű példáját mutatta a jövő uralkodónak, ezen látogatása alkalmával egy napot Sanok községbe töltött.

A kíséretében levő urakkal együtt Willner zsidó hitközségi elnök házában szállt meg.

Megérkezése után a község minden valásfelekezete tisztelgett küldöttségileg nála a papjával élén. A trónörökös szeretetreméltó és elragadó egyénisége teljesen kibontakozott ezen tisztelgés folyamán. Szívesen elbeszélgetett a küldöttségek tagjaival, bátorította őket és kijelentette, hogy meg van győződve a lakosság megbízhatóságáról, az uralkodó és az állam iránti hűségükről. Igazán megható hangon intette őket a szenvedésekre, a bekövetkező bajokra, de egyuttal vigasztalta a lakosságot, hogy ne féljen, mert a jó Isten megsegíti őket.

Senki sem gondolt ekkor még arra a veszedelemre, és a trónörökös élete felett Demokles kardjaként függő majdnem végzetes kimenetelű eseményre, amely a Mindenható jósága folytán a lakosság nagy rémületén és a trónörökös méltányos felindulásán kívül szerencsére más bajt nem okozott.

A trónörökös sanoki látogatása alkalmával a község közvetlen közelében igen heves ágyuharc volt a mi tüzeink és az orosz tüzeink között. Különösen a fonséges vendég látogatása napján fejlődött ki ez a tüzerharc a teljes hevességben. A trónörökös a küldöttségek fogadása után kíséretével a csapatok

megvizsgálására indult. Ott lehetett látni a gyalogsági állásoknál, amint a katonákat bátorította, majd a tüzeink derekas és fárasztó működését nézte meg. A csapatok megvizsgálása után vissza tért Willner hitközségi elnök házába. Itt meg is ebédelt, az ebéd után pedig egy kicsit lepihent.

Rövid pihenése után a kíséretében levő vezérkari tisztekkel beszélte meg a helyzetet, meghallgatta a jelentéseket és szakavatott megjegyzésekkel kísérte a térképek fölé hajló tisztek magyarázatát.

Délután négy óra felé egyszerre nagy ropogás riasztotta szét az asztalnál levő társaságot. Recsegés hallatszott. Majd a szomszéd szobában a földre hulló tégladarabok hangos hullása. A tisztek valami nagy szerencsétlenségtől tartottak. Nem hiába. Ugyanis a délután is teljes elementáris erejében folyó tüzeink párbaj alkalmával egy orosz srpnell tévedt a Willner hitközségi elnök házába. A srpnell a háztetőn keresztül hatolt be, áttörte a trónörökös szobája melletti helység mennyezetét és nagy bugással, a szétrombolt mennyezet fagerendáinak zajától kísérve az ágyra esett. Oly nagy volt a behatoló srpnell ereje, hogy mikor az ágyra esett, az teljesen szétrogyott. A párnák, a paplan szanaszét repültek. Az egész ház alapjában megrázkódott. Már attól lehetett tartani, hogy a benntlevők mind elpusztulnak a trónörökössel együtt. Válságosak és veszedelmesek voltak az elkövetkező percek.

Szerencsére a srpnell, mikor az ágyra leesett, *nem explodált*, hanem mint valami békés gyermek esendesen és ártatlanul pihent meg az ágy matrácán.

A trónörökös mély megindultsággal szemlélte meg a majdnem életét kioltó srpnellt.

Mikor a lakosság értesült a trónörökös gondviselészerű megmeneküléséről, azonnal a templomokban ment és ágyudörgés, meg fegyverropogás között adott hálát az Istennek a trónörökös megmeneküléséért.

Este a lakosság nagy tömegétől kísérve ment ki a trónörökös a pályaudvarra és lelkében egy feledhetetlen esemény emlékével, intette még egyszer a lakosságot a súlyos idők fájdalmainak és szerencsétlenségeinek az elviselésére.

Felemelő és fájdalmas epizódok Ziedatschofban.

Ziedatschof, mintegy 180 kilométernyire van a magyar határtól. Mikor az oroszok megérkeztek a községbe a lakosság azonkívül még a Stopi lakosság valláskülömbőség nélkül kivonult az orosz sereg fogadására.

Az oroszok mindenekelőtt oly nagy mennyiségű különböző fajta élelmiszert ki-

vántak, hogy azt a község vezetősége nem tudta előkeríteni.

Erre számítottak előre az oroszok, mert mikor értesültek arról, hogy a község nem képes adni annyi élelmet, amennyit ők kívánnak, előjöttek azzal a kívánsággal tüstént, hogy adjon a község élelem helyett pénzt. Természetesen óriási pénzüsszeget követeltek. Ennek nagyobb részét megkapták.

Azután hozzáfogtak a rendezkedéshez. Minden hivatalt megszüntettek, a papokat elcsapták és barbárok módjára kegyetlenkedni kezdtek.

Nem sokáig tartott a pünkösdi királyságuk. Megérkeztek az osztrák és magyar csapatok. Olyan riadalom és lelkesedés töltötte el a lakosságot, hogy még a kavicsok is megmozdultak örömben — mondja a főrabbi.

Katholikusok és görögkeletiek a papjukkal, a zsidók a rabbijukkal zenekísérettel mentek az érkező szabadító csapatok elé.

A csapatok bevonulása után és azt megelőzőleg is a községben a vezetőség kihirdette, a papság szónoklataiban figyelmeztette a népet, hogy legyenek bizalommal a király iránt, mert az a háborut nem kereste, hanem csak kierőszakolták tőle, már pedig az Isten az ő segítségével csakis öt istápolhatja. A templomokban, az imaházakban, a magánházakban Istentiszteletet tartottak és imádkoztak és mindig azt mondták, hogy csak ideig-óráig tart a szenvedésük, nemsokára jön a megmenekülésük.

Az oroszok azonban ismét hatalmas erővel támadtak nemsokára. Hatalmas ütközet folyt Bubrika állomása mellett és mikor az oroszok újabb megérkezése bizonyossá lett, a hatóság kiadta a rendeletet, hogy mindenki meneküljön. Nagy szomorúsággal, de egymást segítve menekült el ekkor a község jó viszonyban élő római katolikus, ruthén és zsidó lakossága.

A főrabbi is egész családjával elmenekült és Nagyváradra jött, ahol a Zöldfa-utea sarkán emelkedő bérház emeletén lakik most családjával. Különböző főrabbi magyar állampolgár és alsó-verecei születésű.

Maga az oroszok elől egy szál kaftánban menekült el. Érdekes, hogy az oroszok első bejövetele alkalmával az apja, aki igen gazdag bankár volt, mentette meg a községet az ellenség vandalizmusától, amennyiben a kért pénzüsszeg legnagyobb részét a sajátjából fedezte. A felesége nyole napig volt az oroszok fogságában, míg végre nagy nehezen sikerült az ellenség kezeiből kimenekülni.

(—a.)

Kitüntetések a honvédségnél.

A hadsereg főparancsnokság Kiss László 4. honv. gye.-beli zászlósnak az arany vitézségi érmet adományozta az ellenség előtt kiválóan vitéz magatartása elismeréséül, *Barokczy Lajos* 4. honv. gye.-beli zászlós az I. osztályu ezüst vitézségi érmet, *Bechthold Gusztáv* 8. honv. tábori ágyusezredbeli tart. zászlós pedig a II. osztályu ezüst vitézségi érmet kapták az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül. *Mérai János* 4. honv. gye.-beli törzsrőmester az arany vitézségi érmet, *Nagy János* őrmester, *Mácsánszky Kálmán* és *Nagy Lajos* szakaszvezetők a 4. honv. gye.-ben, *Piacsek Gusztáv*, *Benkó Sándor* és *Schmidt Lajos* tüzemesterek, *Sátor Elemér* egy éves önkéntes tüzemester, *Schuller György* és *Neuhaus András* szakaszvezetők a 8. honvéd tábori ágyusezredben az I. osztályu ezüst vitézségi érmet; *Király Mihály Mikulán* István szakaszvezetők, *Skuts János* sebesültvivő tizedes és *Kovács Ferenc* tisztiszolga a 4. honvéd gye.-ben; *Kolisch Lajos* és *Gergelyffy Ferenc* egyéves önkéntes tüzemesterek, *Szuromi József* tüzemester, *Radoszta István*, *Murányi Sándor*, *Beregméry Péter*, *Mühl János*, *Umbrich János*, *Widmann Mihály*, *Csele József*, *Muha János* és *Nyár*

Vince szakaszvezetők, Német József tizedes, Markert Lőrinc, Lohmüller János főtüzér, Migdalovics Péter főtüzér mesterember, Lesetar István, Baga Gyula, Gligor Teofil és Bernyán Vazul tüzérek; a 8. honvéd tábori ágyusezredben és Torma József sebesült vívő huszár a 2. honvéd huszár ezredben a II. osztályu ezüst vitézségi érmet kapták.

Énekes százados küldönce.

A főhadnagy és az öreg tizedes.

Sűrűn olvasunk harctérről érkezett levelet, amelyből erősen kicsillog az a mély-séges együttérzés, bajtársi szeretet, kölcsönös megértés, amely a harctéren a haza védelmében fáradhatatlanul küzdő magyar tiszt és magyar katona között valóságos testvéri szeretetté fejlődik. Mintha tiszt és katona érezné, hogy most erejük egyforma kifejtésével kell küzdeni az ellenség ellen, hogy megvédjék a közös édesanyját, ezt az imádott hazát, hogy a legborzasztóbb árvaságra ne jusson a magyar nemzet.

A B. H. közöl most egy egyszerű, de a magyar katonának tisztje iránti izzó szeretetéről meghatározó módon tanuskodó levelet, amelyet egy Hegymegi nevű öreg tizedes küldött megsebesült főhadnagyához.

A levélben megemlékezik az öreg katona Énekes Ágoston századosról, aki a nagyváradi honvéd ezredben, mint százados szolgált Nagyváradon. A levél a következő:

Mélyen tisztelt főhadnagy ur megkönynyebbültem mikor a kedves főhadnagy urul élet hirt halotam mer március 10 én egy szomorú hirt halotam, hogy a főhadnagy ur meghalt és úgy éreztem ere a hir halásra mint ha a szívem ki szakította vóna vala ki nagyon rosul vótam mindig a főhadnagy ur vót az eszembe éjel nem tudtam aludni a nagy gondul mert nagyon sajnáltam hogy ijen egy jó igaz magyar mint a főhadnagy ur vót hogy a nagy ütközetekbe vitézül kitartot úgy hogy a rajvonalknak nem hogy a háta meggett el bujt vóna hanem a rajvonalk elején úgy ki tartot a nagy gojő záporba és én mikkor a jelentéssel jöttem hátra hát a patakba találtam a szakaszvezetőt és azt mondtam neki maguknak jobra kéne menni és azt felelte nem ért ked ehe azt mondom ere én öreg tizedes vagyok és csak úgy gondolóra mégis úgy tanáltam menj hogy egyenesen neki mentem az énekes Ágoston százados ur jendezéjkének ekor mikor a jelentéssel visza felé mentem szaladtam és a patakba le estem és nagyon meg ütöttem magam nem tudom mimet ütöttem meg csak hogy a belső részem nagyon fáj a kór házba meg akartak óperálni ere kéreztem visza a harctére mer a főhadnagy ur mindig eszembe vót és a kór házi orvos azt monta hogy ijen embert még nem látot hogy a kór házbul a rajvonalkba kívánkozik erre az ezredbe küldöt deit seéreztem magam jól mer úgy éreztem mint ha fél lábom fél kezem nem vóna hogy a főhadnagy urat ot hattam és ere az orvos ur megharagudot hogy ő az én könyedségemet keresi és én meg visza akarok menni és így jutotam a kórházba kedves főhadnagy ur ezt a levelet ne tesék szives leni el dojni ha nem megírni mi balyba van maradok hü és nagy szeretettel Hegymegi Imre öreg tizedes it vagyok a lábadozó osztagba.

A levél itt-ott némi magyarázatot érdemel. Hegymegi Imre éjnek idején jelentést vitt az Énekes Ágoston százados ur számára. Ezt ugyan nem mondja, de nyilvánvaló, mert szaladtában a patakba esett, már pe-

dig ha világos lett volna, nem esett volna bele és nem szakadt volna le valami belső része szegénynek. Ez utja közben találkozott a szakaszvezetőjével, aki ugylátszik nem a megfelelő helyen állította fel szakaszát és mikor erre Hegymegi figyelmeztette, a szakaszvezető kurta választ adhatott neki. És ekkor történt, hogy Hegymegi bizonyos hangsúllyal, mely föltétlenül nem maradt hatástalan, így vágott vissza:

— Kérem, öreg tizedes vagyok én!

HIREK

* **A város költségvetése közszemlén.** Nagyvárad város házipénztára a házipénztárába kezelt alapok és alapítványok 1915. évi költségelirányzatai a tanács pénzügyi szakbizottság együttes ülésében megállapítván, a költségelirányzatok az 1886. évi XXI. t.-c. 17. § a rendelkezéséhez képest a város számvevői hivatal helyiségében 1915. évi április hó 13 tól, 1915. évi április 28 ig 15 napi közszemlére kitétetnek. Erről a város közönségét azon felhívás mellett értesitem, hogy a költségelirányzatokat az arra vonatkozó iratokat a közszemlére kített időben a hivatalos órák alatt bármely adófizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen netaláni észrevételeit az 1915. év május havi közgyűlés határidejét megelőzőleg 5 nappal írásban a tanács mint állandó választmányhoz beadni jogosított. Nagyvárad, 1915. évi április hó 13. Lukács Ödön, s. k. polgármester h.

* **Bártfát nem üritették ki.** Az északi harctérről örvendetes tudósításokat hoz a táviró napról-napra, amelyek csak megerősíthetik azon hitünket, hogy sikerül megtörni az oroszok erejét s megmenteni hazánkat az északi hordáktól. Igen sokan vannak azonban, akik félelmükben rémessebbnél rémessebb híreket korpoltálnak.

— Igaz, hogy már Bártfát elfoglalták és Kassát is kiüritették?

— Hogy ne, már Szaldobágyon vannak a muszkák! — kapják néha válaszul ezek a kishitűek.

A rémhírek azonban terjednek napról-napra. Bártfa kiüritését különösen emlegetik már napok óta. Erre vonatkozólag elég cáfolat egy jogszigorló levele a bártfai életről. Az illető alig három nappal ezelőtt jött vissza Bártfáról. Az ottani életről a következőket írja:

— Először is ki kell jelentenem, hogy az a hír, hogy Bártfát kiüritették, teljesen valótlan. Tegnap jöttem el Bártfáról és így szemtanuja voltam annak, hogy Bártfán a rendes élet folyik. Igaz ugyan, hogy estefelé mikor a városi zaj szünni kezd, jól hallani az ágyuk dörgését, viszont az is igaz, hogy az emberek ezt olyan nyugodtan, olyan közömbösen hallgatják, mintha ez a hang az országuton futó szekér zöreje volna. Az emberek nyugodtak, az emberekben valami biztos hit él az iránt, hogy az oroszok soha se fogják áttörni csapatainknak azt az állását, amelyen keresztül a Bártfa felé vivő ut vezet. Csak abban látszik meg Bártfán a háboru, hogy a városban rengeteg katona fordul meg. Valahogy úgy tűnik fel az ember előtt a csapatok masírozása, mint mikor békeben hivatalba látunk menni embereket. Mennek dolgozni és estére talán már vissza is jönnek, már elvégezték a dolgukat. Egyik déle őtt egy huszárfőhadnaggyal billiárdoztam a kávéházban és estére ugyanezt a huszárfőhadnaggyot már sebesülten hozták

vissza Bártfára. Majdnem minden órában egy huszár vágat végig a városban és hozza a híreket a harctérről. A bártfai emberek naponként megismétlődő ütközeteknek minden fázisáról értesülve vannak és nem egyszer hallani, amint egy-egy öreg magyar mosolygva mondja:

— Megyek a 372 ós magassági pontra szántani.

* **Adakozzunk a vak katonáknak.** Ne feledkezzünk meg a háboruban megvakult katonákról! Adakozzunk a vak katonáknak! Adományokat gyűjt, a budapesti hivatalnak közvetlenül továbbít szerkesztőségünk. — Tegnap a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkbe: Kolozsvári József máv. forgalmi főnökségi hivataliszolga az elhunyt Csuri Károly koszorújára begyűlt összeg fönmaradt részéül 6 korona 80 fillér, Lazányi Pál 2 korona. Az eddig nálunk begyűlt adományok összege 282 korona 84 fillér.

* **A pápa öccse meghalt.** Genuából jelentik: Tegnap este Pagli városában meghalt a pápa öccse, Julius della Chiesa márkí 54 éves korában.

* **Portómentes a levelezés a német katonákkal.** A hivatalos lap közli, hogy a kórházakban ápolat sebesült és beteg katonák által feladott, valamint az azokhoz intézett levelezés, úgy mint a belöldi s az Ausztriával és Bosznia Heregovinával való forgalomban, ezentul a Németországgal való forgalomban is portómenteséget élvez.

* **„Király“ és „Duna“ cigaretták 100-as csomagolásban.** A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a „Király“ és „Duna“ cigaretták 100-as csomagolásban is forgalomba hozatnak a jelenlegi egységáruk mellett.

* **A Katholikus Kör ülése.** A nagyváradi Katholikus Kör választmányára, szerdán, április 14-én délután fél 6 órakor a Kör helyiségében ülést tart.

* **Rendőrkapitány, mint bakkancs-panamista.** Budapestről jelentik, Tankósi Gyula szatmári főkapitányt felfüggesztettek állásától, mert a bakkancsszállítóktól közbenjárási jutalékot kapott. A főkapitány maga is kérte a vizsgálat elrendelését önmaga ellen. Helyettesítésével dr Csomay Aladár alkaptány bizatott meg. A bakkancs-csalással gyanúsított Hell Sándor és Einzig Mór budapesti kereskedőket ma átkísérték a hadosztálybirósághoz.

* **Városi iskola a sebesültekért.** Az olasz községi polgári leányiskola a Vörös-Kereszt Egyesület helybeli vezetőségének felszólítására, az egyesület nemes céljainak javára április 18-án, vasárnap délután 6 órakor a „Sas“ nagytermében háborus hangverseny rendez. (Ülőhely 1 korona, számozott hely 2 korona, páholy 5 korona, állóhely 60 fillér, karzatjegy 40 fillér.) Az iskola tanári kara és tanulói mindent elkövetnek a hangverseny sikere és jövedelme érdekében. „Mindent a sebesültekért“, ez a jelszavuk és ezért nem is bocsátanak ki külön meghívókat, hanem így a hírlapok útján hívják meg a nagyközönséget. Műsoruk nagyon változatos és sokat ígér. Lesz benne zongora, hegedű-, ének-szám (soló, duett, terzett), lesz énekes jelenet táncal, szavalat és némajáték. Remélhetőleg nagy közönsége lesz a hangversenynek; nagyon sokan lesznek ott, főleg a volt tanítványok lelkes tábortól, élvezni és egyszerűsment áldozni a hazafias

célra. A rendezés élén özv. dr Szémely Kálmán áll, akinek finom izlése és nemes egyénisége előre biztosítja a jótékonyági ünnepély fényes sikerét.

*** A 48-as honvédek köszönete.**

Az öreg, őszbeborult hajú honvédek köszönetet mondanak mindazoknak, akik a fiatal hősök gyámolítása mellett nem feledkeztek meg róluk, a 48-as hies vitézekről sem. Konvicska Ferenc, az 1848—49 es honvédek elnöke a következő köszönő iratot intézi a szíves adakozókhoz: Köszönet mindazoknak, akik az 1848—49 es agg honvédek részére szívesek voltak adakozni: Nagyváradi Ipartestület 5 K, Gaszner Károly, Iráz 50 K, Sziki Károly Érmihályfalva 10 K, Horti Margit és Ferencsik Margit 7 K, Szilágyi Géza 2 K, özv. Schwart Józsefné Vaskó 5 K, Jeremiás János népfelkelő 2 K, Petri Margit 3 K, Gerlak Mihályné 10 K, Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár 50 K és Nagyváradi Takarékpénztár 50 K, összesen 194 korona. Konvicska Ferenc az 1848—49 es honvédek elnöke.

*** Hatvanhárom ügyvéd hősi halála.** Most jelent meg az Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet évi jelentése. E szerint az ügyvédi karnak több mint harminc százaléka teljesít katonai szolgálatot. Ezek közül 1914 ben huszonnyolc és ez évben harmincöt ügyvéd halt hősi halált. Az ügyvédjelöltek-nél még sokkal nagyobb még a veszteségek aránya.

*** Hernyózni kell a fákat.** Folyó évi február hó 5 én 2144. sz. alatt kiadott hirdetményben felhívták a kert- és szőlő birtokosok, a hernyók és más élősdiek irtására. Mindazonáltal ezen kártékony állatok és élősdiek ellen való sikeres védekezés érdekében újból bizalommal fordulok az érdekeltekhez, midőn a jelen rendkívüli viszonyok között ismételtlen figyelmebe ajánlom az irtási eljárás nagy fontosságát. Minden birtokos köteles a hernyó irtását a fák rügyeinek fakagása előtt elvégezni, igaz ugyan, hogy ezen munkálat teljesítése a jelenlegi nehéz viszonyok mellett fokozottabb tevékenységet és gondot ad a birtokosoknak, mindazonáltal reméllem, hogy a jelenlegi nehéz viszonyok között is megtalálják a lehetőséget és módot arra, melyre a gyümölcs termelés érdekében talán nagyobb szükség sohasem volt. Nagyvárad, 1915 április hó 10. Rendőrfőkapitány.

*** Alapítványi helyek a hadtengerészeti akadémián.** Közönségesen, hogy a fumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiában az 1915—16 ik tanév kezdetén betöltendő ingyenes, féldíjmentes és alapítványi helyekre vonatkozólag a cs. és kir. hadügyminiszterium által kibocsátott s a m. kir. honvédelmi miniszter ur által közhírré tett 52500—24—1915 sz. pályázati hirdetmény a katonai ügyosztálynál (városháza II. em. 31 sz. a.) a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthető. Nagyvárad, 1915 április 6. Eleméry Ferenc katonai ügyi tanácsnok.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Kiadó lakások. A kamara szék-házában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

x Kiadó. Négy szobás utcai modern lakás előszoba, fürdőszobával. Ugyanott kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel jutányos áron május elsőre. Lakatos-utca 10.

*** Katonák! „AXA“ hintőpor ruhára,** fekvőhelyre hintve feltétlenül megöli a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetveket, kapható: Tábori csomagolásban Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13—02

*** Kiadó lakások.** Két szobás utca lakás elő- és fürdőszobával május 1 re kiadó. Szacsvay-utca 8 szám. Ugyanott kényelmesen butorozott utcai szoba előszoba és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni lehet az Ipartestület hivatalába is.

*** Kiadó a Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhely-helyiség, azonnal**

x Kiadó lakások. Szacsvay-utca 11 számu házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló“ drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

*** Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharmegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

x Kiadó lakás. Arany János u. 7. szám alatt négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

x Szeplő-májfolt ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

x Kiadó lakás. Uri-utca 23. sz. alatt 2 nagy szobás udvari lakás, üveges előszobával, fürdő szoba, villany bevezetve jutányos áron májusra kiadó.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő béreadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

x Köhögés, hurut, rekedtség lenél használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsvay utca 11. számu házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

*** Modern berendezésű butorozott szobák** hosszabb, rövidebb időre kapható. Nagy Sándor utca 4.

Legujabb táviratok.

Heves harcok a francia határen

Nyugati hadszíntér.

Berlin, április 13. A nagyfőhadiszállás jelenti:

A franciák azt állítják, hogy 150 bombát Secbannhofra, Giesserelse és Brüggére dobtak. A valóság az, hogy kilenc bomba esett Ostende környékén és kettő Brüggénél anélkül, hogy kárt okoztak volna. Mi válaszul erre ma éjjel bőségesen dobtunk bombákat az angolok által megszállott Operingha, Haasebrouck és Cassel helységekre. Berry du Baenál a franciák ma éjjel árkaik egyikébe hatoltak, de nyomban ismét kivertük őket.

Reimstól keletre ellenséges repülők egy támadása megghiúsult.

Suippetől északkeletre ismét bódító gázokat fejlesztő lövedékeket használtak ellenünk.

A Maas és Mosel között a franciák támadásaikat egyes helyeken heveséggel, de sikertelenül folytatták.

A délelőtti órákban Maizereynél, Verduntól keletre három támadás a franciák legsúlyosabb veszteségei mellett tüzelésünkben összeomlott. Délben és este Marehhevil-lénél, Maizereytől délnyugatra ellenünk intézett támadásokat, amelyeknél az ellenség erős oszlopot mutatott, ugyanez a sors érte.

Pitymalatkor a Maizerey—Marcevillei arcvonal ellen intézett támadást az ellenség igen jelentékeny veszteségei mellett visszavertük.

A Bois de Pretrében éjjel nappal elkésredett harcok folytak, amelyek közben lassan tért nyertünk.

Hartmannweilörskopftól délre tegnap este a franciák egy támadását visszavertük.

Keleti hadszíntér.

Keleten a helyzet nem változott. (Minisajtóosztálya.)

Abdul Hamidot Szmyrnába szállították.

Budapest, április 13. Rotterdamból jelentik, hogy Abdul Hamid exszultánt Enver-pasa Szmyrnába szállíttatta.

Ratko Dimitriew kinevezése.

Budapest, ápr. 13. (Tud. cen. táv.) Lembergi jelentés szerint a cár Ratko Dimitriew tábornokot a Piliementi orosz hadsereg főparancsnokává nevezte ki.

Mikor lesz a döntő csata?

Budapest, április 13. (Saját tud.) A londoni Reuter-ügynökség jelenti:

A nagy döntő csata, amelyet májusban vártak, júniusban, esetleg később lesz.

Borzalmas robbanás anglia egyik kikötőjében.

Budapest, április 13. (Tud. cen. táv.) A londoni Reuter-ügynökség jelenti: A lapok Lervichből Aberdeenbe érkezett. Következő táviratot közlik:

Tegnap este borzalmas robbanás történt. A kikötő mellett levő egész utca elpusztult. Igen sok ember életét veszítette. A katasztrófa közelebbi adatai hiányoznak.

Megállott az orosz offenzíva a Kárpátokban.

Budapest, április 13. (Hivatalos.) Az oroszoknak a Kárpátokban körülbelül március 20-ika óta tartó offenzívája az egész arcvonalon megállott. Amidőn a husvétii elkeseredett harcokban az ellenfél részéről a Laborc és az Ondava-völgyében nagy erővel megkísérelt áttörés meghiúsult, az ellenség az Erdős Kárpátokban, az uzsoki-szoros mindkét oldalán próbált meg újabb előrenyomulást. Itt és a legutóbbi napokban az oroszok minden támadását az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük. Egyébként a helyzet változatlan. Hófer. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Felrobbant orosz hajók.

Budapest, április 13. (Tud. cenz. táv.) A bukaresti „Secolo” jelenti: A Horodok, Langerog, Worotow és Romantoka nevű odesszai hajók március utolsó hetében a bolgár kikötők felé irányuló útjukban török aknán felrobbantak, csak a Romanotka kapitányát és tizenhárom embert tudtak megmenteni. Az orosz lapoknak megtiltották a hír közlését.

Offenzívánk tért nyer az orosz földön.

Budapest, ápr. 13. (Tud. cenz. táv.) Csernovicból jelentik: Az oroszok kísérlete, hogy az orosz területen előnyomuló osztrák-magyar csapatok előnyomulását feltartóztassa, meghiúsult. Az arcvonal elleni támadások tovább tartanak.

Az osztrák-magyar offenzíva lépésről-lépésre tért nyer. Az oroszok átkaroló kísérlete a Dnyeszteren meghiúsult.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerdán: Rablólovag.
Csütörtökön: Szibil. (Albert Böske fellépte.)
Pénteken Éva. Albert Böske fellépte.)
Szombat: Művészet.
Vasárnap: d. u. Az ember tragédiája.
Vasárnap: Kárpátok legendája.

A rablólovag. Biró Lajos végtelen finom szatirája színműve: a Rablólovag szerdán este kerül színre a Szigligeti színházban teljesen új betanulással. A fő női szerepet Retteghy Margit játssza. Ujak lesznek még az előadásban Bánházy Teréz, Tompa Béla és Farkas Pál.

Éva. Lehár bájos zenéjű operettje, amelynek nagyváradi előadásához számos forró színházi est kedves emléke tapad, legközelebb pénteken este kerül színre. A pompás zenei alkotás címszerepében tartja második vendégjátékát Albert Böske.

IRODALOM

Az Élet szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) most megjelent április 11-i számában több érdekes, magasnívű cikk, szépirodalmi olvasmányt közöl, kitűnő képek, illusztrációk díszében. Halász Antal az iszlam kulturáról ír, Törökne Kovács Hermin a tavaszi divatról mond el érdekes dolgokat, Járosy Dezső a szláv muzsikával foglalkozik. A szépirodalmi részben Sienkiewicz Henrik regényfolytatását, Lázár István és Boros Ferenc novelláit, Szitnyai Zoltán, Szilágyi Tibor és Lala verseit találjuk. A Kultura és a Hétről hétre című rovatok ezuttal is gazdagok és érdekesek. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15. Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámmal készséggel küld a kiadóhivatal.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény:

az egészben vagy tulnyomó részben alumínium, nikkell, ólom, sárgaréz, vörösréz, vörösfém és cinkből készült fél- és készgyártmányokról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala az 1101—1915. M. E. számú rendelet értelmében a kivételes intézkedésekről szóló 1912. LXIII. t. cikket és a hadi szolgálatokról szóló 1912. LXVIII. törvény-cikket kiegészítő 1914. L. t. c. 2. § a alapján felhívja mindazokat, akik saját vagy idegen helyiségben feldolgozás vagy előidézés céljára olyan fél- vagy készgyártmányokat tartanak készletben, amelyek kizárólag vagy tulnyomó részben alumíniumból, ólomból, vörösrézből, sárgaréz-ből, nikkeltől, vörösfémből, vagy cinkből (horgonyból) állanak, kötelesek ezeket a készleteket a hatóságnak bejelenteni, amennyiben a készleteik, mint nyers öntések, hengerelt lapok, táblák, lemezek, rudak, csövek és drótok nem esnek már egyes fémek és ötvözetek készleteinek bejelentése tárgyában 1915. évi február 6. án 304—1915. M. E. szám alatt kiadott hirdetmény szerinti bejelentés alá.

A bejelentés nem terjed ki oly tárgyakra, amelyeknek műértékük van és olyanokra, amelyek nemes fémmel vannak bevonva, vagy részben nemes fémből készültek, a bejelentési kötelezettség nem terjed ki olyan tárgyakra, amelyeknek nyers sulya nem haladja meg alumíniumból és nikkelnél fémnemenként 20 kilogramot, vörösrézénél és ólomnál 100 kilogramot, a többi fémeknél 200 kilogramot.

Bejelentést az 1915. évi április hó 10. napján volt állapot szerint ugyanezen hó 24. éig kell eszközölni az elsőfoku iparhatóságnál (Rendőrség földszint 11. sz.) az itt kapható bejelentő lapokon. A fuvarozás alatt álló anyagokat címzett köteles a megérkezés után azonnal bejelenteni.

Azon készletek bejelentése tekintetében, amelyek az állam, a MÁV. és a posta igazg. birtokában vannak, a keresk. miniszter ur külön intézkedik.

Az elsőfoku iparhatóságnak az 1914. évi L. t. c. 22. § a értelmében jogában áll a bejelentett adatok helyességét felülvizsgálni.

Aki a fent megjelölt fél- és készgyártmányokból birtokában levő készletet be nem jelenti, eltilkoltja, vagy az ellenőrzést meghiúsítja, az 1914. L. t. c. 9. § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

Nagyvárad, 1915. ápr. 7.

Rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

5420—915.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácstól nyert megbízás folytán a honvéd tüzér laktanya belső területén végzendő kavicsolási és köröskő burkoló munkák vállalatba adás céljából folyó évi április hó 29. napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

- Makadamszerű kavics burkolat készítése köröskőből.
- Rostaalj terítése körös kavicsból.
- Köröskő burkolat készítése.

A munkálatok a munka átadásakor azonnal megkezdendők és az összes munkák az első munkaszakas átadásától számítva legkésőbb három hónap alatt befejezendők.

Vállalkozó munkálatait a fővállalkozó előreladása arányában tartozik elkészíteni, az utolsó terület rész átadásától számított négy hét alatt azonban az összes hátralevő munkálatokat befejezni tartozik. Ehez képest a három havi befejezési határidő esetleg meg fog hosszabbítani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. április hó 29. napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen állított és pecséttel lezárt sérthetetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis az egységárok megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárokat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések egy koronáért megszerezhetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozásai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adatnak ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon Kereskedelmi és Iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakon tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915. április 12.

Komlóssy József,
tanácsnok, küld. elnöke.

7103—1915 sz.

Hirdetmény

a hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában.

A hadifoglyokkal és internáltakkal való levelezés tárgyában a közönség tájékoztatására a rendőrkapitányi hivatal a következőket közli:

A hadifoglyoknak szóló levelek mind díjmentesek, ha a boríték jobbsarkában fel van tüntetve „Pour Prisonier de guerre”. Az internáltaknak szóló postai küldemények (levelek) a rendes postai díj alá esnek. Ezekre a jobbsarkban oda kell írni, a „Pour interné” jelzést.

Hadifoglyoknak Szerbiába, Montenegróba, Angliába, Franciaországba és Japánba levelek is küldhetők, Oroszországba azonban csak levelezőlapot ajánlatos küldeni. A leveleket mindeniket nyitott állapotban kell a postára adni. A levelet és levelezőlapok cím-iratát és tartalmát vagy a rendeltetési ország nyelvén, vagy franciául és németül kell írni.

A címbe fel kell tüntetni a hadifogoly katonai rangját is, nemkülönben azt a csapatot is, amelyben fogsága előtt szolgált. Ha a címzett a fogságba jutott címét nem tudja, elég, ha megnevezi az országot, ahol fogságban van. A leveleken — a boríték hátlapján — rajta legyen a feladó teljes címe. Internáltaknak Oroszországba, Szerbiába, Montenegróba, Angliába és Franciaországba közönséges nyitott leveleket, Franciaország kivételével pedig a többi országokba ezek a levelek ajánlatlan is küldhetők. — Egyébként ezekre a levelekre is a hadifoglyokkal való levelezésre vonatkozó formák és szabályok kötelezők.

A hadifogságba jutottak részére nemzetközi postautalványok is küldhetők, Oroszországba, Angliába, Franciaországba, Japánba és Szerbiába. Ezek az illető államok pénzegegyesére állítandók ki és „Au Controle Generale des Postes à Berne” címmel látandók el. A Szerbiába szóló nemzetközi postautalványokra címnek „külföldi postautalványok kicserélő hivatala, Budapest” irandó. Egy postautalvánnyal egyelőre csak 200 frank vagy ezzel egyenértékű utalvány küldhető. A postautalvány szelvényére közleményt írni nem szabad. A címzés hasonlatos a levelekével. Azzal a különbséggel, hogy a feladó neve és címe mindig a szelvényre irandó. Internáltak részére a pénzküldemények Franciaország kivételével hová a külügyminisztérium útján legfeljebb 300 korona küldhető, a további országokba a hadifoglyok mintájára küldhetők Angliába és Oroszországba a

Svájci, Szerbiába a román tarifa szerint bérmentesítve. Pénzesleveleket hadifoglyoknak egyáltalán nem, internáltaknak csak Oroszországba és Angliába küldhetők.

Postacsomag 3 klg. ig, Oroszországba, Franciaországba és Angliába küldhető hadifoglyoknak. Internáltaknak csak Angliába és Oroszországba küldhetők postacsomagok. Táviratok közértelemű, világos nyelven és teljes aláírással ellátva csak hadifoglyoknak küldhetők. Oroszországba, Szerbiába és Montenegróba. Bővebb tudnivalókat az összes postai küldeményekre vonatkozólag a város-házán kifüggesztett hirdetések tartalmaznak.

Nagyvárad, 1915. március 31-én.

Rendőrfőkapitányság.

Első osztályú száraz szőlőkarók

bármely mennyiségben kaphatók

Weiszberger és Társa

tüzifa telepén, a nagyvárad-velencei vasutállomásnál.

Telefon: 688.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 61700—1915 sz. körrendeletei folytán közzé teszem, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában az 1915—16 tanév kezdetén betöltendő, valamint a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő- és képző-intézeteiben magyar honos ifjak részére fentartott és az 1915—16 tanév kezdetén betöltendő kincstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetési helyekre vonatkozó pályázati feltételek, a folyamodványok benyújtása etc. tárgyában szükséges tudnivalókra a városi tanács katonai ügyosztálya (városbáza II. em. 31 sz. szoba) adja meg a szükséges felvilágosításokat. Nagyvárad, 1915. évi április hó 6-án. *Elemér Ferenc*, katonai ügyi tanácsnok.

Katonai ruhákat

az összes fegyvermunka részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legismertebb és legkülönlegesebbek, iltöny és téli kabátokra félévkéntre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezso-u. 6 Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

9402—1915. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2000—1915 eln. számú körrendelete folytán ezennel közzé teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó 1873, 1874, 1875, 1876 és 1877 évben született B. alosztályú népfelkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon 1915 évi április hó 29-én, 30-án és május 1-én fog megtartatni a következő sorrendben:

1915 évi április hó 29-én csütörtökön, a Nagyváradon tartózkodó 1877, 1876, 1875, 1874 és 1873 években született nagyváradai illetőségű népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi április hó 30-án pénteken, a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1877, 1876 évi születésű, valamint az 1875 évi születésűekből az A—K kezdőbetűig bezárólag tartózkodó népfelkelésre kötelezettek;

1915 évi május hó 1-én szombaton a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1875 évi születésű népfelkelésre kötelezettek L—Z. kezdőbetűig, az 1874 és 1873 évi születésű népfelkelésre kötelezettek, továbbá azok, a kik állítási kötelezettségüknek egyáltalán nem tettek eleget s végül azok a népfelkelésre kötelezettek a kik az 1914 évi október 15—18-án, az 1914 évi december 12—22-én, 1915 évi január 4. és 25, végül az 1915 évi március 10—17-én tartott népfelkelő bemutatató szemlékről bármily okból elmaradtak.

Ennek folytán felhívom a fentirt születési évfolyamhoz tartozó népfelkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos-utca 3 sz. a. (volt esendőriskola) sorozó teremben tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben okvetlenül jelenjenek meg annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettek elő s ezen felül bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

Azok a népfelkelésre kötelezettek, kik a bevett és törvényesen elismert vallásfelekezettek papjelöltjei és a véderőtörvény 29 §-a szerinti kedvezményt igényelhetnék, ebbeli igényüket a népfelkelési bemutatató szemlébizottság előtt érvényesíthetik.

Azok, a kik a véderő törvény 21 §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre igénnyel bírnának tekintet nélkül arra, hogy mikor szerezték meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háború tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi állatorvosi vagy gyógyszerészeti tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészeti gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való esetleges beosztás végett tanulmányaikat illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Azon népfelkelésre kötelezett, aki ezen behívási parancsnak nem engedelmeskedik s a bemutatató szemlén nem jelenik meg, amennyiben mulasztása nem véletlen vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 napnál tovább tart a cselekmény büntetett képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetett: hat hónaptól két évig terjedő börtön.

Nagyvárad, 1915 április 7.

Elemér Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolftram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolftram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

Évillámok.

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban

*Összerelő telefonja 66. sz.